

Teema: Copa-Cogeca veiseliha töögrupi koosolek**Toimumisaeg ja koht: veebikoosolek****Aruande koostas: Ene Kärner**

Koosolekut juhatas töögrupi president Jean Pierre Fleury

1.-2. Koosoleku päevakord ja eelmise koosoleku raport kinnitati.

3. Turuolukord. Iirimaa: Covid-olukord oli väga keeruline, kuid õnnestus jätkata kauplemist. Hind oli surve all, mis oli probleemne, kuna oleme suur eksportöör. Aasta lõpul 3,80 kg, hiljem langes, ka nõudluse langus, kuna restoranid kinni. Nüüd taas positiivsed märgid, ÜK avaneb sel nädalal. Siiski paljud tootjad lõpetavad või lähevad üle rohumaaveiste kasvatusel. 4 eur/kg, loodame edasist tõusu, kui restoranid avatakse. Import on madal, eksport Hiinasse. Standarditega on segadus; ei ole selge, milliseid standardeid nõutakse impordilt, kui see ei ole ÜK-ga sarnane, on see vastuvõetamatu.

Soome: möödunud aastal tarbimine ja tootmine langes -1%, mis on ok. Hakkliha tarbimine kasvas, noorloomade liha hind langes 2%, veiseliha tootmishind kasvas 10%.

Hispaania: möödunud aastal hind pisut langes, -3%. 13-14 nädal oli halvim. Hakkliha hind langes 8%, suvel oli eriti keeruline HoReCa sulgemise tõttu, ka eksport langes hinna languse tõttu. Veiseliha hind langenud jaanuarist alates 5%. Praegu suhteliselt hea tänu ekspordile Alžeeriasse. Elusloomade hind langenud 11% eelmisel aastal, selle alguses -15%, praegu -13%. Ekspordi kogused vähenenud, elusloomade import langenud 7%, veiseliha import langenud 17%, kuna HoReCa kinni. Tarbimise kohta andmed 2020 kohta, kodutarbimine kasvanud 10-11%, kuid see ei tasakaalusta HoReCa sulgemist. Praegu samuti suletud, mis mõjutab nii kaubandust, tarbimist kui ka hindu.

Austria: meil samuti keelud ja sulgemised. Talveturism on täielikult lõppenud, hinnad langenud 9%. Veiseliha kodutarbimist eriti ei ole, kuna seda raskem ise valmistada. Tapmine vähenenud 5,9% aasta-aastalt. 1% langenud pullide hind, 3% lehmadel. Vaksineerimine on probleem, ei ole selge, millal toiduteenused taas avatakse, praegu suletud 2. maini, väljavaade pessimistlik. Tootmine tulevikus väheneb.

Itaalia: kahjud on väiksemad, kui kartsimel. Kodutarbimine kasvanud 6%; kuid pole piisav tasakaalustamiseks HoReCa sektorit. Tapmine takistatud, loomad jäid farmidesse kauemaks, mis tõstis kulusid. 6,5% hind langenud, kohati -25% võrreldes eelmise aastaga, praegu suhteliselt stabiilne, viimastel nädalatel pole olnud suuri hinnakõikumisi. Tarbimine on suhteliselt stabiilne. Sööt kallineb, sõltumise impordist, see ei ole positiivne.

Rumeenia: turuolukord raske, HoReCa kinni, 12 tuhat veisekasvatajat alles alustanud, palju loomi tuli jätta farmidesse alles, mis tõstis kulusid. Oli põud, teravilja vähe ja sööda hind tõusis. Veiseliha tarbimine on Rumeenias uus traditsioon. Eksport taastumas ramadani tõttu. Oleme optimistlikud järgmise aasta suhtes, kuigi tulemas raske ja kasumit ei teeni.

Portugal: olukord sarnane Hispaaniaga. HoReCa sulgemine ja elusloomade eksport on väga olulised meie turule. Hinnad praegu stabiilsed, kuid keskmiselt allpool eelmisi aastaid. Tapmine vähenenud 5%, kuid praegu elusloomade eksport Iisraeli ja Marokosse taastunud, ootame, et turuolukord paraneb, kuid taastumine võtab 2-3 kuud. Oleme alustamas HoReCa avamist.

Prantsusmaa: olukord pisut eriline. Koolid on olnud kinni nüüdseks 3 nädalat. Ammlehmade arv on vähenenud, hinnad suhteliselt ok, mis on julgustav. Noorloomade ja liiga kauaks farmidesse jäänud loomadega on teisiti, hinnad väga madalad. Vasikate hind väga madal. Tarbimine samuti vähenenud. Loodame ekspordile; lehmade osas on eksport parem. Möödunud aastal sulgemise ajal oli erakordselt raske, tarbimine langes, hinnad langevad. ÜPP seotud toetused ei ole piisavad, farmerid mures, toimuvad meelevaldused.

ÜK: hind on oluliselt kõrgem, kui eelmisel aastal. Kodutarbimine on olnud tugeval tasemel, +14%. Piirangud leevendatakse, toiduteenused avati sel nädalal. On tehtud palju reklaami julgustamaks veiseliha kodus valmistama ja see on ära tasunud. Tootmine on langenud 2%. Eksport EL-i oli aasta esimesel poolel 52% vähem, kuid on nüüd taastumas. Import samuti langes.

Poola: möödunud aasta oli väga raske, hinnad madalad. Novembris-detsembris hinnad tõusid, zloti vahetuskurss euro suhtes on olnud soodus. Veiseliha hind siiski oluliselt madalam, kui mujal Euroopas (-20%). Eksport langes, tapmine sel aastal vähenenud 25%, mis on üllatav – püüame selgitada, milles asi. On suur nõudlus ja hind rahuldav. Tarbimine pisut kasvas, isegi kui restoranid kinni. Varustamine langes 19%.

Sloveenia: möödunud aastal pandeemia alguses oli pullide hind väga madal ja seejärel vabalanguses. Sellele vaatamata tapmine kasvas 3%, import kasvas 12% ja elusloomade puhul 4%, seega tapamajades tekkis pudelikael, hind langes, kuna tapmisprobleemide tõttu läks liha madalamasse kategooriasse.

Taani: hind möödunud aastal langes, mõjutatud ka eksport. Veise- ja vasikaliha hind praegu tõusmas.

Belgia (Valloonia): tapmine vähenenud 3%, HoReCa sulgemine tõi kasu kohalikule tootmisele, 20% kasvu. Import mõjutab halvasti nt Belgia sinise tõu kasvatamist.

Ungari: oleme ekspordimaa, kuna kodumaine tarbimine vaid 3kg/inimene/aastas. Veiseliha tapmine peaaegu lõpetati, lehmade hind kasvas. Elusloomade eksport langes.

Kokkuvõte: oleme selle aasta jooksul kolm korda palunud selle aasta jooksul vaadata HoReCa sulgemisele. Prantsusmaal on suur probleem ammulehmade seotud toetuste vähendamine, peame olema väga ettevaatlikud. Kui võtame toetuse maha, tuleb karja vähendamine. On väga huvitav teada, mis toimub Ühendkuningriigis. Ka Iirimaa kolleeg rääkis hinnatõusust HoReCa avamise järel.

4. ÜPP reformi arengutest. Käimas on triloogid, seni toimunud 19 kohtumist, 5 veel tulemas kuni aprilli lõpuni. Portugali eesistumise eesmärk on jõuda poliitilisele kokkuleppele mai lõpuks. Viimane nn supertriloog ei viinud kokkuleppele, kuid siiski oli hea ettevalmistus selleks. Toimus arenguid strateegiliste plaanide määruse osas ja ka horisontaalse määruse osas. Ühise turukorralduse osas ei olnud piisavaid arenguid – selles on eriarvamus parlamendi ja nõukogu vahel. Copa-Cogeca on saatnud kirja triloogis osalejatele strateegiliste kavade osas ning peatselt saadetakse ka horisontaalse määruse kohta ja ühise turukorralduse osas järgmisel nädalal. Isegi kui ühise turukorralduse osas on mõningane kokkulepe, siis probleemne on tegevfarmeri definitsioon ja uue tootja definitsioon – näeme survet volinik Timmermansilt, kes survestab rohelepet ja sellest tulenevaid kohustusi ÜPP raamidesse, mis ei ole siiski veel kokku lepitud. 2024-2026 kavas seadusandluse ülevaatamine; räägitakse indikaatoritest, mis selleks vajalik. On võimalik, et ökoskeemid võivad kaasa tuua ümberjagamise rahvuslikul tasandil ja toimida teise kihina rahvuslikul ümberjagamisel. Copa-Cogeca ei kommenteeri rahvuslikku ümberjagamist; parlament ja nõukogu on erineval seisukohal, parlament 26%, nõukogu soovib 95% järgmise perioodi lõpuks, kuid rohkem pole võimalik öelda. Sekretariaat on küsinud liikmetelt, milliseid meetmeid kaalutakse ökoskeemides ja rahvuslikes strateegia-kavades, kuid ei ole veel ülevaadet. Täpne protsent ökoskeemide rahastamiseks võib jääda läbirääkimiste viimasele minutile. Copa-Cogeca kaitseb madalaimat võimalikku taset (20%); peab hoidma maksimaalset tagatud sissetulekut otsetoetuste näol.

5. Loomade heaolu. Copa-Cogeca sai kutse komisjonilt osaleda intervjuudes loomade heaolu maksumuse kohta erinevates tegevustes/seadusandluses. Ootame täpsustusi, milliseid küsimusi kavatakse käsitleda. Intervjuu toimub 24. aprillil.

Loomade heaolu transpordil. Talust taldrikule raames vaadatakse seda määrust läbi ja uuritakse olukorda liikmesriikides; selle teemaga tegeleva komitee volitusi pikendati 3 kuu võrra, tulemusi oodatakse juunis ja seega saame edasist teavet septembris. Copa-Cogeca on koostamas oma seisukohta sel teemal.

Loomatervise alane märgistus toodetel. Copa-Cogeca küsitleb erinevaid töögrupe, et koostada seisukoht. Saksamaa eesistumine algatas märgistuse teema möödunud aastal; komisjon alustas uuringut olemasolevate skeemide hindamiseks, soovitakse ka mõista, mida tarbijad ootaksid loomade heaolu märgistusest. Copa-Cogeca küsis ka oma liikmetelt, detsembris toimus asjakohaste töögruppide juhtide kohtumine sel teemal. Sekretariaat on alustanud seisukoha koostamist, mis sisaldab kahte erinevat võimalust seda teemat käsitleda.

Hispaania esindaja juhtis tähelepanu „End of Cage Age“ avalikule kuulamisele ja asjaolule, et petitsioon on kogunud juba üle miljoni allkirja ning kui see grupp jätkab tegevust, siis läheb loomakasvatusektoril keeruliseks. Soovitav on kontakteeruda oma parlamendiliikmetega.

6. EL-Ühendkuningriigi kaubandussuhted. ÜK lihaekspordil on probleeme; EL ja ÜK peaksid tulema kokku ja tegema digitaalse süsteemi paberite vahetamise asemel. Üldiselt loodame, et standardite osas ei tule suuri muutusi, soovime jääda EL-ga ühele liinile. Soovime tuua loomi Euroopast, et parendada meie loomade genoomi. Doverisse tehakse piirikontrolli punkt, samuti Calaisse. On olnud pingeid Põhja-Iirimaaga, kuid jääme optimistlikuks.

7. Rahvusvahelised kaubanduslääbirääkimised. Mercosur – komisjon avaldas kestlikkuse mõju-uuringu, milles positiivne tulemus, kuigi nähakse ka mõningaid probleeme. Copa-Cogeca rõhutas, et kuna mõju-uuring avaldati peale lepingu sõlmimist, oleks võinud kasutada reaalseid lepingus olnud numbreid, kuid seda ei tehtud. Copa-Cogeca koostas seisukoha. Komisjon valmistab lepingu lisa, kus võetakse eraldi kohustusi kestlikkuse, metsanduse jne osas, praegu liikmesriikidega konsulteerimise faasis, juunis peaks valmima. Leping ei ole veel lõplikult valmis, on mõned punktid (loomatervis, GI, bioenergia). Enne, kui esitatakse liikmesriikidele tutvumiseks, peab president Von der Leyen otsustama, kas leping jaotatakse kaheks: kaubanduse ja kestlikkuse osa. Hetkel ei ole veel otsustatud; vaktsiinide temaatika ajal ei ole hea mõte vihastada liikmesriikide pealinnu .

Austraalia vabakaubanduslepingu viimases voorus ei räägitud turulepääsust, vaid GI, kuigi austraallased on murelikud. Loomatervise ja SPS osas on suur edasimineku.

Uus-Meremaa osas suhteliselt sarnane olukord. EL liikmesriigid tutvustasid komisjonile turulepääsu seisukohta tundlikele toodetele, mis on väga sarnane Copa-Cogecaga. Uus-Meremaa ei ole ELi pakkumise üle õnnelik, eriti veiseliha turulepääsu osas.

Suhetes USA-ga mõningane positiivsus seoses Airbus-Boeingu juhtumi eemaldamisega. Ukraina-Venemaa suhted mõjutavad olukorda, kuid on näha EL-USA suhete soojenemist. Tuleb läbi rääkida, kuidas suhtuda Hiinasse.

Jälgime tähelepanelikult Prantsusmaa presidendivalimisi, mis tulevad 2022 ja on olulised Mercosuri kontekstis.

Süsinikupiiri maksu kehtestamine Euroopas võib tuua kaasa reaktsiooni USA poolt. DG TRADE paistab keskenduvat ainult rohelepele. Prantsusmaal ilmus N. Hulot instituudi raport; Prantsusmaa eesistumist soovitakse kasutada, et peegeldada rahvusvaheliste lepingute mõju EL konkurentsivõimele, rohelepe ei aita selles positiivselt kaasa, ei saa jääda samale teele.

MEMO

Carbon border mehhanismi osas jäeti välja väetis, et mitte tõsta põllumajanduse kulusid. Copa presidentuur nägi positiivsena, kuigi tuleb lähemalt uurida. Copa-Cogeca on üles seadnud töögrupi. Praeguses faasis komisjon ei ole kaasanud mehhanismi põllumajandust, soovivad peegeldada ETS süsteemi, kuid soovivad kaasata väetist. Copa-Cogeca soovitab väetisi mitte kaasata, kui ei kaasata kogu põllumajandust, muidu farmerid maksavad kahekordselt. USA on mehhanismi osas väga murelik, kuigi California on energiasektoris mehhanismi juba rakendanud, samuti Quebec Kanadas. Praegu ei paista, et komisjon järgmise 3-5 aasta jooksul liigub põllumajanduse kaasamisele mehhanismi.